

Obec Sloupnice

a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA

- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomýtská synklinála, přírodní akumulace kvalitních podzemních vod.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.
- Velmi vysoká kvalita rekreačního a přírodního prostředí (turistické a cyklistické trasy).
- Obec je obklopena městy s možností pracovních příležitostí nebo kulturního a sportovního vyžití. Ústí nad Orlicí, Česká Třebová, Litomyšl, Vysoké Mýto, Choceň jsou v dosahu do 20 km.

NEGATIVA

- Obec leží v okrajové části ORP Litomyšl.
- Absence obvodového propojení silniční a sídelní struktury a sídelní struktury v okrajovém prostoru ORP s posílením přímých obvodových vazeb s napojením na silnici I/35, příp. D35.

2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

POZITIVA

- V obci se dochovala původní zástavba – statky s dvory.
- Dominantou obce je kostel sv. Mikuláše z počátku 18. století a evangelický kostel vystavěný koncem 18. století. Dále budova základní školy postavená v roce 1914 nebo budova bývalého kláštera sester Boromejských, ve kterém je dnes domov pro seniory.
- Obec je obklopena obhospodařovanými poli a část obce Horní Sloupnice také lesy.

NEGATIVA

- Obec má tvar „ulicovky“ a chybí zde přirozené centrum.
- Na obytné části obce bezprostředně navazují výrobní areály, které nejsou pohledově odděleny.
- Intenzivně využívaná zemědělská krajina.

3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

POZITIVA

- Obec s historií, vznikla ve 12. století, se zachovalou strukturou staveb – zemědělské usedlosti.
- Obec s vysokým standardem technického vybavení – kanalizace, plyn.

NEGATIVA

- Zástavba v okrajových částech obce pozbývá původní podobu venkovských sídel – obec ztrácí genius loci.

4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA

- Počtem obyvatel velká a vybavená obec, obec má dostatečnou občanskou vybavenost.

- Vysoký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (více než 2/3 obyvatel), převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Demografické předpoklady pro růst počtu obyvatel přirozenou měnou.
- Velmi nízká míra nezaměstnanosti (méně než 2 %).
- Zachování tradic – sounáležitost obyvatelstva, spolkový život.
- Vyvážená skladba obyvatelstva a relativně mladé obyvatelstvo v porovnání s průměrem ORP, krajem a ČR.
- V obci působí dobrovolní hasiči, myslivci, sportovní klub, ochotníci, ČČK a další spolky.

NEGATIVA

- Poptávka po volných plochách k zástavbě výrazně převyšuje možnosti katastru obce.
- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty na náklady na cestování.

5) PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA

- Katastr obce Horní Sloupnice je relativně hodně zalesněn.
- Existující plochy ÚSES.
- Obec je odkanalizována.

NEGATIVA

- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.
- Velký rozsah scelených lánů orné půdy s malou hustotou rozptýlené krajinné zeleně (ochranných mezí a remízků), snížená biodiverzita krajiny.
- Otevřená krajina intenzívně zemědělsky využívaná, místy z krajinářského a architektonického hlediska narušená velkovýrobními zemědělskými areály.
- Z celkově velkého podílu zemědělské půdy (69,1 % z území ORP) je pouze cca 20 % trvalých travních porostů, což snižuje celkovou ekologickou stabilitu území.

6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Velké zásoby kvalitních podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Dlouhodobý trend ve zlepšování celkového stavu kvality vod.
- Zabezpečení užívání zdrojů pitné vody soustavou ochranných pásem.
- Využívání podzemní vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou a předávání pitné vody do sousedních území.
- Snížení emisí z bodových zdrojů znečištění (splaškové a průmyslové odpadní vody).

NEGATIVA

- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Snížená přirozená retenční schopnost krajiny jako důsledek dřívějšího způsobu obdělávání zemědělské půdy.
- Vysoký podíl zornění zemědělské půdy, s důsledky v poškození a degradaci půdy.

7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Většina ORP spadá do oblasti s nízkým znečištěním ovzduší.
- Obech je plynofikována, zlepšení kvality ovzduší v zimních měsících.

- Zvyšující se míra recyklace odpadů, sběrný dvůr, systém sběrných hnízd.
- Kvalitně fungující systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku.

NEGATIVA

- Registrovaní významní znečišťovatelé ovzduší (REZZO).
- Ke zvýšení hlukové zátěže a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, Nox, těžkými kovy, PAH, polétavým prachem aj.) dochází především v důsledku dopravy při silnici III/3179 a III/36015.
- Nízký podíl kompostování bioodpadů a nízký podíl materiálového využívání odpadů.
- Umístění kontejnerových hnízd u hlavní silnice umožňuje projíždějícím odkládat odpad, který nebyl vyprodukovaný v obci, ale obec za něj musí následně platit.

8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA

- Nadprůměrná výměra zemědělské půdy (cca 69 % z celkové rozlohy).
- Vysoké zastoupení nejkvalitnějších půd (I. a II. třída ochrany půd).
- Významná zemědělská tradice s vysoce kvalitní zemědělskou půdou.
- Pro zemědělství relativně příznivé klimatické podmínky.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Nedostatečná síť zemědělských polních cest.
- Ohrožení půd větrnou a vodní erozí s ohledem na vzrůstající tlak na pěstování plodin umožňujících erozí a používaných v bioplynových stanicích.

9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA

- Mateřská a základní škola.
- Zdravotnická péče v místě.
- V obci je situován dům pro seniory.
- Obchod.
- Sokolovna – památkově chráněná budova.
- Kulturní dům.
- 2 Hasičské zbrojnice.
- Areál pro ochotnické divadlo.
- Vodojem.
- Obecní úřad, knihovna.
- Komunitní centrum s knihovnou.
- Pošta.
- Hřiště, dětské hřiště.
- Restaurace.
- Kostel, hřbitov.
- Sběrný dvůr.

NEGATIVA

- Horší dostupnost Litomyšle.

10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA

- Území obce je v celém rozsahu elektrifikováno, připojeno na veřejný vodovod, plynovod a kanalizaci.
- Existující značené nadregionální a regionální cyklistické trasy.
- Propojení atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami s návazností na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.

NEGATIVA

- Chybějící ucelená síť účelových komunikací pro zemědělskou dopravu – zatěžování a znečišťování stávajících sítí místních komunikací a silnic III. třídy těžkou zemědělskou dopravou (problematické v sídle).
- Nedostatek chodníků a přechodů.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnicích III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity a bezpečnosti.

11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA

- Dobrá dopravní dosažitelnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Vysoká míra ekonomicky aktivních obyvatel.
- Výhodná poloha v blízkosti rozvojové osy republikového významu OS8.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence prosperujících subjektů zemědělské výroby.
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) – chybějící dálnice D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.
- Nedostatečně rozvinutá průmyslová základna a nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

12) REKREACE A CR

POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvoj rekreace v blízkosti Litomyšle, Litomyšl – centrum města vyhlášeno MPR, zámek je zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tradice pořádání mezinárodně významných akcí v Litomyšli (Smetanova Litomyšl, mezinárodní houslové kurzy).
- Existence zajímavých a kvalitních příkladů realizací moderní architektury.
- Vhodné terénní podmínky pro turistiku a cykloturistiku.
- Propojení turisticky atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami.

NEGATIVA

- Podprůměrné podmínky pro přírodní formy cestovního ruchu v důsledku intenzivně využívané zemědělské krajiny.
- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnicích III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity a bezpečnosti.
- Ohrožení lesů kalamitami.

13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA

- Sdružení dobrovolných hasičů.
- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas a systém na rozesílání zpráv a informací.

NEGATIVA

- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území

1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomýtské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod, velkou část ploch zemědělského půdního fondu tvoří půdy I. a II. třídy ochrany.
- Plochy ÚSES.
- Bohaté prameniště podzemních vod zabezpečené soustavou OP.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Registrovaní významní znečišťovatelé ovzduší (REZZO).
- Velký rozsah scelených lánů orné půdy s malou hustotou rozptýlené krajinné zeleně (ochranných mezí a remízů), snížená biodiverzita krajiny.
- Otevřená zemědělská krajina intenzivně zemědělsky využíváná, místy z krajinářského a architektonického hlediska narušená velkovýrobními zemědělskými areály.

POTENCIÁL

- Možnosti dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rájónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Zvyšování zájmu veřejnosti o posilování významu rekreační funkce krajiny.
- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.

- Zvýšení biodiverzity krajiny a její ekologické stability díky realizaci ÚSES – zvyšování úrovně ekologické stability existujících biocenter a biokoridorů a doplňování chybějících prvků.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství).

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **příznivé životní prostředí** hodnotit jako příznivý.

2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (více než 2/3 obyvatel).
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Vyvážená věková skladba obyvatel a relativně mladé obyvatelstvo v porovnání s krajem a ČR.
- Dobrá dopravní dosažitelnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence prosperujících subjektů zemědělské výroby.
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb obyvatel za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- Poptávka po volných plochách k zástavbě převyšuje možnosti katastru obce.
- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) – chybějící dálnice D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.
- Nedostatečně rozvinutá průmyslová základna a nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

POTENCIÁL

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství), rozvoj agroturistiky.
- Nová výstavba různých forem bydlení povede ke zvýšení možností volby a výběru, vyšší migrační přitažlivosti.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **hospodářský rozvoj** hodnotit jako průměrný.

3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

POZITIVA

- Mateřská a základní škola včetně sportovního zázemí.

- Zdravotnická péče v místě.
- V obci je situován dům pro seniory.
- Několik obchodů smíšeného zboží, specializovaných prodejen i služeb v obci.
- Sportovní hřiště, sokolovna.
- Knihovna, restaurace.
- Pošta.
- Kostel, hřbitov.
- Poptávka po bydlení v obci.
- Existující značené nadregionální a regionální cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky. Propojení atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami.

NEGATIVA

- Okrajová poloha v rámci ORP, větší vzdálenost od Litomyšle.
- Hlavní komunikace bez komfortní šíře veřejného prostranství, nedostatek chodníků a přechodů.
- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.

POTENCIÁL

- Vyřešení chodníků a kvalitního prostoru podél hlavní komunikace.
- Zkvalitnění stávající silniční sítě v obytných územích, zvýšení bezpečnosti provozu, zlepšení podmínek a kvality životního prostředí v obci.
- Převedení cyklistických a turistických tras mimo silnice s motorovou dopravou – zvýšení atraktivity a podpora rozvoje turistik, zvýšení bezpečnosti účastníků.
- Zvýšení nabídky pracovního uplatnění pro kvalifikované pracovní síly, která zajistí růst atraktivity obvodu pro bydlení mladých lidí a povede k nové výstavbě.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **soudržnost společenství obyvatel** hodnotit jako příznivý.

4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Pilíř pro příznivé přírodní prostředí je v částečné kolizi s pilířem pro hospodářský rozvoj – velkou část katastrů obce zabírají plochy ZPF. Tyto plochy podporují rozvoj ekonomických aktivit v zemědělské oblasti, ale nejsou příznivé pro životní prostředí. Ke zlepšení životního prostředí by mohlo dojít podporou vhodných typů zemědělských aktivit – ekologické zemědělství, agroturistika, zatravnění.

Posílení hospodářského pilíře lze spatřovat v rozvoji cestovního ruchu a s tím spojené vytvoření pracovních míst v obci.

Pilíř pro soudržnost společenství obyvatel není v žádné kolizi se zbylými dvěma pilíři.

5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- Pilíř pro příznivé životní prostředí je nutné posilovat a rozvíjet. Nejen z tohoto důvodu je vhodné zachování stávajícího venkovského charakteru obce pro celkový dojem z daného místa. Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny. Regulovaně zalesňovat a zatravnňovat zemědělsky nevyužívané travnaté plochy, zejména plochy a pásy uvnitř rozsáhlých lánů, s funkcí krajino tvornou a protierozní. Při obnově v hospodářských lesích zařazování dřevin přirozené druhové skladby.

- Nové rozvojové plochy pro bydlení vymezovat s jasně danými parametry pro výstavbu, aby zůstal zachován ráz obce.
- Posilování spolkového života vznikem kvalitních veřejných prostranství pro setkávání.

c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Riziko přetížení bezprostředního okolí plánované D35 s negativními účinky na okolní osídlení.
- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží zejm. v důsledku silniční dopravy.
- Území je zařazeno do OZKO.

2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Problém nutné míry překročení přirozeného limitu údolní polohy zástavby v obci do prostor méně urbanisticky atraktivních se zemědělskou půdou nejvyšší kvality.
- Potenciální střety vybraných záměrů s prvky ochrany přírody, ZPF a PUPFL: Přivaděč k silnici D35 x nejcennější půda.

3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Nezištný.

4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Požadavek na:

- Podpora soudržnosti obyvatel v obci.